

BERDINTASUNA

LGBT HARROTASUNAREN INGURUKO ADIERAZPEN INSTITUZIONALA

UDALAK HONAKO ADIERAZPENA EGIN DU LGBT HARROTASUNAREN NAZIOARTEKO EGUNAREN HARIRA.

Stonewalleko matxinada 1969ko ekainaren 28ko goizaldean Estatu Batuetan egin ziren bat-bateko manifestazio batzuk izan ziren. Sarritan, istilu horiek aipatzen dira lehen aukera gisa, LGBT komunitateak jazartzen zituen sistema baten aurka borrokatu zuen historian, eta, oro har, LGBT eskubideen aldeko mugimendu modernoaren katalizatzailetzat hartzen dira mundu osoan.

Orduz geroztik, aurrerapen asko egin dira legearen esparruan, herritarrak berdintzeko, haien sexu-orientazioa eta/edo generoa edozein izanda ere. Gure lurraldean lege garrantzitsuak eman dira, LGBT pertsonak gainerako biztanleekin parekatzeko. Gizarteak ere aurrera egin du aldi berean, eta esan daiteke, oro har, espazio sozial gehiago ditugula, eta espazio horietan, pertsonok modu irekian eta askotarikoan adieraz dezakegula gure sexualitatea eta gure generoa bizitzeko moduak.

Lege-aldaketa eta aurrerapen sozial asko lortu diren arren, LGBT pertsona askok diskriminazioari, estigmatizazioari eta indarkeriari aurre egiten jarraitzen dute.

Gizarte gisa oraindik bide luzea dugu benetako berdintasun eraginkorra lortzeko.

Aurreiritziak, uste faltsuak, estereotipoak, arbuioa eta batzuetan gorrotoa nagusi dira gure udalerrietan. Sexilioaren fenomenoak gure udalerrietako auzotarren artean gertatzen da oraindik ere, eta oraindik ez dugu gure udalerrietako kideek osatutako gizarte-mugimendurik, LGBT komunitatearen eskubideen aldeko ahotsa nagusituko duenik, eta horrek ez du esan nahi haien eskubideez bete-bete gozaten dutenik, baizik eta oraindik ez dagoela behar besteko indarrak erabat agerian egoteko, inolako iritzirik sentitu gabe.

Pertsona askoren ikusezintasunak eta ezkutukeriak (batez ere lesbianak, transexualak, adinekoak edo desgaitasuna duten pertsonak badira) edo gaur egun gure hiri eta herrietako espazio publikoetan gertatzen ari diren eraso fisikoen gorakadak agerian uzten dute benetako askatasunik eza, bai sexu- bai genero-aniztasuna bizitzeko eta adierazteko.

LGBTfobien aurkako borroka berdintasun-printzipioaren eta pertsonen duintasunaren eta giza eskubideen defentsa da. LGBT pertsonen aurkako diskriminazio eta indarkeria mota guztien aurka egiten diren ahalegin guztiak aurrerapen kolektibo bat dira gizarte inklusibo eta ez hain baztertzailer, bidezkoago eta errespetuzkoago baterantz, eta, azken finean, berdintasunezkoago baterantz.

Garai zailak bizi ditugu, non eskubide horien aurkako jarrera borrokalariak eta gaitortutak jotzen genituenak berriro esnatzen diren hamarkadetako borroka batek ekarri duen ahalegin guztia bertan behera uzten saiatzeko.

Sexu- eta genero-aniztasunaren eskubideetan atzera egitea gizarte gisa atzera egitea da, mundu bidezkoago hori lortzeko.

Goazen J-28ra, harrotasunez defendatzen gure sexualitateak eta genero askotarikoak.

HIRUGARREN ADINA

KOADRILAKO ADINEKOEN XXV. EGUNA

URTERO OSPATZEN DA KUADRILLAKO ADINEKOEN EGUNA. AURTENGOA, XXV. EDIZIOA, ZUIAN OSPATUKO DA UZTAILAREN 5EAN.

Urtetik urtera ehun bat adineko biltzen dira Kuadrilla osatzen duten udalerrietako batean, giro ezin hobean; kasu honetan, hitzordua Murgian da, datorren ostiralean, uztailaren 5ean.

Eta egunerako plana honako hau da: bisita gidatua izango dute Murgian eta, ondoren, meza izango da; bazkari herrikoia ere antolatuta da, eta, azkenik, Puro Relajo talde ospetsuaren emanaldia izango dute, ziur bildutako pertsona guztien gozamenekoia izango dena. Eguraldiak lagunduz gero, bazkaria eta rantxeren kontzertua plazan izango dira. Bestela, ordezkoko leku bat bilatuko da.

HOBKUNTZA OBRA UGARI IZARRA HERRI ESKOLAN

UDALAK HAINBAT HOBKUNTZA-OBRA EGIN DITU, HALA NOLA UR BEROAREN SISTEMA HOBETZEA, ESTALKIA KONPONTZEA ETA SUTEAK DETEKTATZEKO SISTEMA HOBETZEA

Udalak hainbat hobekuntza obra egin ditu Izarra Herri Eskolako instalazioetan; hala nola ur beroaren eta suteak detektatzeko sistemak hobetzea, eta estalkia konpontzea. Eta oporretan eskolako jolastokiko hainbat haur jolas konpontzea aurreikusten du.

Hobekuntzetako bat izan da Izarra Herri Eskolako gimnasioan UBSa ekoizteko energia berriztagarriko sistema konpondu eta hutsuneak konpontzea. Horretarako, estalkiko bost eguzki plaka, hodiak, sarbideak, hustuketa andela eta zirkulazio ponpak konpondu ditu. Gainera, intermetagailua ordezkatu da eta akatsak zuzendu dira. Kasu honetan, aurrekontua 18.980 eurokoa izan da, eta horietatik 11.388 euro Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza Sailak diruz lagundu ditu, Udal Laguntza programaren bidez.

Bestalde, eraikinaren estalkia hondatuta zegoen eta hainbat ur sarrera zituen. Horregatik, erretinak, teilen estaldura, zorrotena eta estalkia konpondu eta garbitu dira, eta sabai leihoa jarri da.

Aurrekontua 6.621 eurokoa izan da, eta Udal Laguntzaren dirulaguntza 3.972 eurokoa.

Azkenik, Izarra Herri Eskolako suteak detektatzeko sistema hobetu da; zehazki, ikastetxeko bi segurtasun alar-men arteko lotura bermatu da. Horrela, detekzio zentral konbentzional bat instalatu da, eta bi zentralak konektatu dira. 634 euroko aurrekontua izan du, eta 380 euroko dirulaguntza.

Haurren jolasak, uda honetan berri

Azkenik, Izarra Herri Eskolako jolastokian haurrentzako jolasak konpontzea falta da. Helburua araudira egokitzea eta segurtasuna hobetzea da. Horretarako, hiru plataforma fabrikatzea eta muntatzea, eskailerako mailak eta rokodromoko arrapala konpontzea eta zurezko listoiak hobetzea eta konpontzea aurreikusita dago. Aurrekontua 3.289 eurokoa da eta Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza Sailak, Udal Laguntzaren bitartez, 1.973 euroko dirulaguntza emango du.

NAZIOARTEKO ARTISTAK ETA BERTAKOARI KEINUA, HARRIKADA JAIALDIAN

UZTAILAREN 26, 27 ETA 28AN TECHNO QUEER FEMINIST HARRIKADA JAIALDIAREN LEHEN EDIZIOA OSPATUKO DA URKABUSTAIZEN.

Techno musika jaialdi baten lehen edizioa da, autogestionatua eta adriana parte-hartzaile guztien zaintza eta ongizatea helburu dituen.

Harrikada, Gasteizko Harriko kolektiboak antolatua, tamaina txikiko jaialdi da, hiru egunez DJak, performansak eta beste kolektibo batzuk bilduko dituen Ostuañon, betiere technoaren inguruan.

Igandean, herritarrendako doako sarrera

Sarrerak salgai daude www.harrikada-festibala.com, webgunean, bai hiru egunetarako abonua eta baita egun bakoitzeko sarrerak ere. Gainera, antolatzaileek iragarri dute igandean -azken egunean- sarrera librea izango dela Urkabustaizko herritarrentzat. Horrela, herritarrek jaialdiaren funtzionamendua eta programazioa ezagutzeko nahi dute.

Kartelean 25 artista baino gehiago daude: Nastia, Ukrainako

DJ ezagunena, 20 urte baino gehiagoko ibilbidearekin; Adriana López, Bartzelonan bizi den kolonbiarra, techno old school-aren bermatzailea eta proiektio handikoa; Stephanie Sykes alemaniarra, Ingalaterran bizi dena eta Europako areto onenetan musika jartzen ari dena; Tanceti, Frantziatik datorrena, proposamen ilunago eta mentalago batekin, Harriko taldeak Jimmy Jazz aretoan egindako saio batean deskubritu eta bertaratutakoak liluratu zituen. Eta euskaldunen artean, Ke Lepo aipatu dute, bere musika zuzenean sortzen duen euskal artista, jaialdiaren beste sorpresatako bat izango dena.

Antolatzaileek azpimarratu dutenez, Harrikada da behar bada elektronika eta autogestioa batzen dituen Euskal Herriko jaialdi bakarra, babeslerik ez daukana eta zaintzan eta errespertuan oinarritutakoa.

MARTA CODESIDO-REN ‘LES MES GRANS’ DOKUMENTALA PROIEKTATU DA

MARTA CODESIDO IZARRAKO BIZILAGUNA DOKUMENTAL SARITU HONEN ZUZENDARIETAKO BAT DA, HERIOTZAREN ETA LANDA-INGURUNEAREN GAIA MAHAI GAINEAN JARTZEN DUENA. KORTERRAZA MIX JAIALDIAN IKUSI AHAL IZAN DA ASTEBURU HONETAN.

Marta Codesido, ezkerretik lehena gainerako zuzendariekin.

Marta Codesido Izarrakoa da eta Mondragon Unibertsitatean Ikus-entzunezko gradua egin ostean, Bartzelonara jo zuen Sormenezko dokumentalaren teoria eta praktika masterra egitera. Masterraren amaieran, Txile, Suedia eta Kataluniako hiru ikaskiderek batera ‘Les mes grans’ dokumentala egin zuten.

Joan den asteburuan ikusgai egon da dokumentala Urkabustaizen, Korterraza Mix jaialdiaren barruan, eta han izan da Codesido bera lagun eta familiakoez inguratuta. “Niretzat oso hunkigarria izan da lana herrian, etxean, erakustea. Dokumentala landa ingurunean grabatu dugu, Katalunian, baina uneoro izan dut Izarra presente”.

‘Les mes grans’ Kataluniako Cabrianes herrian grabatu zuten, hango lau pertsona nagusiren bizitza jasota. Horretarako lau zuzendariek bost hilabete pasa zituzten protagonistekin harremanetan eta haien errutinan murgiltzen. “Heriotza mahai gai-

nean jartzen du dokumentalak eta baita landa ingurunea ere”, azaldu du Codesidok.

Dokumentala Malagako Zine jaialdian estreinatu zen 2023an eta saritua izan zen. Gerora, Kataluniako jaialdi askotan, Andorran, Cadizen, Gasteizen, Galizian, Txilen... Urkabustaizen izan da eta oso harrera beroa izan du.

Proiektu berria esku artean

Codesidok Bartzelonan jarraitzen du, gaur egun ikasi zuen masterreko produkzio koordinatzaile gisa, eta aitortu digu baduela ikus-entzunezko beste proiektu bat esku artean: “Les mes grans’-en nirekin aritu zen Nuria Ubach-ekin batera ‘Ezagutzen ditudan bekain guztiak’ izena izango duen lanaren ideia garatzen gabiltza. Dagoeneko ideiak Zinebi-n eta Talentu gunean sari batzuk jaso ditu eta euskaraz egingo dugu; eta kasu honetan zenbait pasarte Izarran grabatuko ditugu”, aurreratu du.

LARUNBATEAN, RURAL BOXING ERAKUSTALDIA

IZARRA RURAL BOXINGEK DAGOENEO ERAKUSTALDI HONEN BOST EDIZIO ANTOLATU DITU: BESTEAK BESTE, ERAKUSTALDIA ETA BORROKAK, HERRI-BAZKARIA, ZOZKETAK, INDAR-PROBAK ETA KONTZERTUAK BATZEN DITU, ETA DAGOENEO KLASIKO BIHURTU DA.

Izarra Rural Boxing urteak entrenatzen daramaten boxeolari batzuen herri ekimena da. Astelehen eta ostegunero elkartzen dira, 20:00etan, rokodromoan, eta 16 eta 45 urte bitarteko hainbat lagunek osatzen dute.

Behin, jaien barruan erakustaldi bat antolatzera animatu ziren, eta hain harrera ona izan zuenez, ordutik egun osoko egitaraua antolatzen dute, borrokekin eta jarduera ugarirekin.

Lehiakortasunik gabe ondo pasatzea

Egunaren helburua ez da lehiakortasuna, baizik eta herritarrei boxinga erakustea eta ondo pasatzea. Horretarako, partaideen neurketa eta pisaketa egi-

ten dute kolunpio batean, bazkari herrikoia antolatzen dute, hamaika kontzertu... eta landa ukitu nabarmena ematen diote. Nola? Adibidez, ringa lastozko bolekin eta fardelekin akotatuz.

Lehen ediziotik oso harre- ra ona izan du ekimenak, eta, adibidez, larunbat honetan, uztailak 6, 60 borrokalarri igoko dira ringera, bertakoez gain, Gasteiz, Bilbo, Soria, Vallecás...etik etorritakoak.

Erabat autogestionatutako ekimena da, gaur egun egun osoz irekita egoten den txosnaren bidez finantzatzen dena; gainera, boxeo materiala zozketatuko da, baita ere parte hartuko duten herriko musika taldeena zein herriko negozioena ere.

Maurizia

Aldeiturriaga Zabala

Zeberio, 1904-1988

Panderoa eskuan, sekulako iraultza musikala egin zuen Maurizia Aldeiturriagak; panderojolearen argazki eta irudi guztietan emakume alai eta irribarretsu bat ikusi dezakegu, beti baserritar jantziekin, perladun belarritakoak soinean eta panderoa eskuetan. Garaiko kronikek diotenez, emanaldietan «Aupa Maurizia!» esanda agurtzen zuen bere burua, eta esaldia publikoaren memorian iltzatu zuen. Bere kabuz ikasi zuen jotzen, eta hamabi urte zituenetik zendu arte, plazarik plaza famatu egin zen. Ibilbide musikalean bidelagunik bikainena Benantzio Bernaola Karakol izan zuen, bere senarra izango zena. 1937an gerratik ihesi Zeberioko Egia auzora itzuli ziren, eta segituan Santanderrera egin zuten ihes; handik gutxira harrapatu zuten Benantzio, Frantziara joan nahian, eta hiru urteko espetxealdia ezarri zioten. Gerrak, plazarik plaza ibiltze hori eten egin zuen, baina laster hasi zen berriz jotzen. Benantzio eta Maurizia bikoteari Leon Bilbao alboka jotzailea batu zitzaion. Benantzio hil zenean, Mauriziak, Leon eta Fasio Arandia trikitilariekin hirukotea osatu zuen. Mauriziak dena ematen zuen panderoaren astindu bakoitzean, eta bere «aupekin» dantza egitera hurbiltzen zen jendearekin bat egiten zuen. Euskal musikarientzat erreferente bilakatu zen eta besteak beste, Hertzainak, Fermin Muguruza edo Ruper Ordorika abeslarientzat inspirazio iturri izan da.

Con el pandero en la mano, Maurizia Aldeiturriaga realizó una gran revolución musical; en todas las fotos e imágenes del pandero podemos ver a una mujer alegre y sonriente, siempre vestida de casera, con pendientes con perlas y pandero en las manos. Cuentan las crónicas de la época que en las actuaciones se despedía “¡Aupa Maurizia!”, y clavó la frase en la memoria del público. Aprendió a tocar por su cuenta, y desde los doce años hasta su muerte, se hizo famosa plaza por plaza. Su compañero de viaje más brillante en la carrera musical fue Benantzio Bernaola Karakol, que sería su marido. En 1937 huyeron de la guerra y regresaron al barrio de Egia de Zeberio, huyendo rápidamente a Santander, donde fue capturado poco después, intentando trasladarse a Francia, donde fue condenado a tres años de prisión. La guerra interrumpió ese caminar de plaza en plaza, pero pronto empezó a sonar de nuevo. A la pareja formada por Benantzio y Maurizia se unió el alboka Leon Bilbao. A la muerte de Benancio Maurizia formó trío con los trikitilaris León y Fasio Arandia. Mauricia lo daba todo a cada sacudida del pandero y se unía a la gente que se acercaba a bailar con sus «aupas». Se convirtió en un referente para los músicos vascos y ha servido de inspiración para cantantes como Hertzainak, Fermin Muguruza o Ruper Ordorika, entre otros.